

Fascinerende Offingaburg in Hallum

Architect Doeke van Wieren van TWA Architecten uit Burdaard maakte van de nieuwe Offingaburg in Hallum een fascinerend woonkasteel. Er wonen geen pommeranten meer, maar het dient de gemeenschap.

In het centrum van het mooie terpdorp Hallum stonden tot voor kort droeve resten van de koekjesfabriek van Hellema. Gelukkig een beetje verstopt tussen de bebouwing, maar toch. Nu rijst er een groep robuuste woongebouwen op uit de lage bebouwing die nieuwsgierigheid wekt. Op het ruime terrein aan het Spokepad is een kasteel gebouwd: een herrezen Offingaburg.

Tot 1738 heeft op de noordwestelijke flank van de Hallumer dorpssterp de Offingaburg gestaan. Op de vroegste kadastrale kaart van 1832 is het dan onbebouwde terrein duidelijk te herkennen. Op de bescheiden doopsgezinde kerk aan de Offingaweg is een bordje geschroefd met een korte mededeling over de Offingaburg. Erachter zie je de nieuwe bebouwing schemeren.

De gemeente, woningcorporatie Noordwest Friesland en Stichting Zorgcombinatie Interzorg ontwikkelden plannen voor een nieuw woon-zorgcomplex dat Offingaburg is gedoopt. Ik word niet goed van alle staten, stinzen en burgen die worden vernoemd bij de bouw van woon- en zorgcomplexen, maar in Hallum heb ik er vrede mee, omdat het gebouw op historische grond staat. Bovendien verwijst het op een eigenwijze manier naar een stins of state. Het is de oervorm van het kasteel: een sterk basement met een poort en een omgang daarbovenop en natuurlijk een paar torens met een woonvleugel.

Het gebruik van de nieuwe Offingaburg is volstrekt anders dan dat van de oude state. Daar woonden grootgrondbezitters die macht uitoefenden in het dorp en de omgeving. Gedurende het grootste deel van de twintigste eeuw resideerden de Hellema's hier met hun koekjesfabriek, vele tientallen bakkersknechten werk biedend. De oude fabriek is gesloopt; één muur bleef als ruïneuze erfscheiding gehandhaafd. De sloop heeft een prachtige open ruimte opgeleverd, met een glooiend profiel van de dorpssterp. In deze ruimte rijst het nieuwe kasteel op. Daar wonen geen pommeranten meer, maar het dient de gemeenschap met allerlei maatschappelijke functies.

In de wat scheef geplaatste vleugel aan

de oostzijde zit naast de poort naar het binnenhof het steunpunt van de Stichting Zorgcombinatie Interzorg en daar liggen ook collectieve activiteitenruimten. In de andere vleugels van het basement rond het hof zijn groepswoonruimten ondergebracht voor senioren die permanent zorg behoeven en een aantal seniorenappartementen. Dit basement kreeg ruw gemetselde buitenmuren. De lichte, gemêleerde baksteen is spontaan verwerkt en de cementspecie van de voeg is niet afgestreeken. Het is stoer en toont dat er een tweede niveau gedragen moet worden.

Op de verdieping begint het opnieuw. Daar liggen terrassen en gaanderijen die de woningen van de bovenbouw met elkaar verbinden. In drie torens zijn dat zes ruime gezinswoningen en in de vleugel ruime appartementen voor zelfredzame senioren. Door het samenbrengen van verschillende typen woningen kunnen zich vormen van mantelzorg ontwikkelen. Familie- en burenhulp die in dorpen heel gewoon was en vaak nog is. Soms heel letterlijk omdat zowel gezinnen als hun ouders in Offingaburg kunnen komen wonen.

Architect Doeke van Wieren van TWA Architecten uit Burdaard heeft het fascinerende woonkasteel ontworpen. Het ruwe metselwerk van het basement verwijst naar de traditie van de rustieke, ruw behakte natuursteen-

blokken bij forten en kastelen. Volgens dezelfde traditie zijn de hierboven gelegen beletage, de woonverdieping, en slaapverdiepingen fijner uitgewerkt.

Bij de nieuwe Offingaburg is de opbouw met hout bekleed. Dat is gevarieerd gebeurd met velden van horizontale, gepotdekselde (schuin over elkaar getimmerde) delen en verticaal verwerkte stukken. Het contrast tussen basement en opbouw wordt versterkt door de teerleurige afwerking en de vlak in de gevel geplaatste openingen van vensters, puien en deuren die in het basement verdiept liggen.

De zes, tot paren verzamelde gezinswoningen en de woonvleugel aan de noordwestzijde zijn ruim uit elkaar geplaatst en vormen zo een levendig silhouet als bij een echt kasteel. Naar het binnenhof toe steken de daken over, wat boven de gaanderij- en terras-inrichting een visuele geborgenheid uitstraalt.

Hallum mag trots zijn op de nieuwe Offingaburg. Het voorbeeldige zorgwonen heeft vorm gekregen in een verrassend aantrekkelijke geleding en architectuur. Het is een van de beste wooncomplexen (zo niet het beste) die in de afgelopen jaren in Friesland tot stand kwamen. - PETER KARSTKAREL

ARCHITECTUUR

Een deel van de nieuwe Offingaburg. FOTO LC | WIETZE LANDMAN